

חק לישראל – פרשת שמיני ליל שישי

תורה – ויקרא פרק י'

(ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעַם אֶכְבֵּד וַיִּדְּם אֱהֲרֹן: (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעַם אֶכְבֵּד וַיִּדְּם אֱהֲרֹן: (ג) וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאֱהֲרֹן הוּא דִּי מַלִּיל יְיָ לְמִימְרוֹ בְּקִרְבֵי אֶתְקַדֵּשׁ וְעַל אִפִּי כָל עַמָּא אֶתִּיקֵר וְשִׁתִּיק אֱהֲרֹן:

(ד) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל מִיִּשָּׁאֵל וְאֶל אֶלְעָזָר בְּנֵי עֲזִיזָאֵל דִּד אֱהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שָׂאוּ אֶת אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה: (ד) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל מִיִּשָּׁאֵל וְאֶל אֶלְעָזָר בְּנֵי עֲזִיזָאֵל דִּד אֱהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שָׂאוּ אֶת אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה: (ד) וְקָרָא מֹשֶׁה לְמִיִּשָּׁאֵל וְלְאֶלְעָזָר בְּנֵי עֲזִיזָאֵל אַח אַבְוֵיהִי דְאֱהֲרֹן וְאָמַר לְהוֹן קִרְבוּ טוּלוּ יָת אַחוּכֹן מִן קֳדָם אִפִּי קוּדְשָׁא לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא:

(ה) וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֵם בְּכַתְנֹתָם אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה: (ה) וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֵם בְּכַתְנֹתָם אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה: (ה) וְקִרְבוּ וַיִּשָּׂאֵם בְּכַתְנֵיהוֹן לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא כַּמָּא דִּי מַלִּיל מֹשֶׁה:

(ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן וְלְאֶלְעָזָר וְלְאִיתְמָר בְּנֵי רְאִשִׁיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ וּבְגָדֵיכֶם לֹא תִפְרְמוּ וְלֹא תִמְתּוּ וְעַל כָּל הָעֵדָה יִקְצַף וְאֲחֵיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה: (ו) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן וְלְאֶלְעָזָר וְלְאִיתְמָר בְּנֵי רְאִשִׁיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ וּבְגָדֵיכֶם לֹא תִפְרְמוּ וְלֹא תִמְתּוּ וְעַל כָּל הָעֵדָה יִקְצַף וְאֲחֵיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה: (ו) וְאָמַר מֹשֶׁה לְאֱהֲרֹן וְלְאֶלְעָזָר וְלְאִיתְמָר בְּנוֹהֵי רִישִׁיכֹן לֹא תִרְבוּן פְּרוּעַ וּלְבוּשִׁיכֹן לֹא תִבְעִעוּן וְלֹא תִמּוּתוּן וְעַל כָּל כְּנִשְׂתָא יְהִי רוּגְזָא וְאֲחִיכֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּן יָת יִקְרָתָא דִּי אֻקִּיר יְיָ:

(ז) וּמִפְתַּח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תִצְאוּ פֶן תִּמְתּוּ כִּי שִׁמֹן מִשְׁחַת יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כַּדָּבָר מֹשֶׁה: (ז) וּמִפְתַּח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תִצְאוּ פֶן תִּמְתּוּ כִּי שִׁמֹן מִשְׁחַת יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כַּדָּבָר מֹשֶׁה: (ז) וּמִתְרַע מִשְׁכֹּן זְמַנָּא לֹא תִפְקוּן דְלִמָּא תִמּוּתוּן אַרִי מִשַׁח רְבוּתָא דִּי עֲלִיכֹן וְעָבְדוּ כַּפְתָּגְמָא דְמֹשֶׁה:

(ח) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל אֱהֲרֹן לֵאמֹר: (ח) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל אֱהֲרֹן לֵאמֹר: (ח) וּמַלִּיל יְיָ לְאֱהֲרֹן (נ"א, ע"ם אֱהֲרֹן) לְמִימְרוֹ:

(ט) יִזוּ וְשִׁכְרֵךְ אֶל תִּשְׁתֵּי אֶתְּהָ וּבְנֵיהָ אֶתְּהָ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תִמְתּוּ חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: (ט) יִזוּ וְשִׁכְרֵךְ אֶל תִּשְׁתֵּי אֶתְּהָ וּבְנֵיהָ אֶתְּהָ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תִמְתּוּ חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: (ט) חָמַר וּמְרוּי לֹא תִשְׁתִּי אֶתְּהָ וּבְנֵיהָ עַמְדָּה בְּמַעֲלָכוֹן לְמִשְׁכֹּן זְמַנָּא וְלֹא תִמּוּתוּן קָנִים עֲלֵם לְדֹרֵיכֹן:

(י) וְלִהְבֵּדִיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר: (י) וְלִהְבֵּדִיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר: (י) וְלִאֲפָרְשָׁא בֵּין קוּדְשָׁא וּבֵין חֵלָא וּבֵין מִסְאַבָּא וּבֵין דְּכִנְיָא:

(יא) וְלִהְוֹרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד מֹשֶׁה: (יא) וְלִהְוֹרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד מֹשֶׁה: (יא) וְלִאֲלָפָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כָּל קְנִמְיָא דִּי מַלִּיל יְיָ לְהוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה:

(יב) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל אִיתְמָר בְּנֵי הַנוֹתְרִים קָחוּ אֶת הַמִּנְחָה הַנוֹתְרֵת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאֶכְלוּהָ מִצוֹת אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קִדְשִׁים הוּא: (יב) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל אִיתְמָר בְּנֵי הַנוֹתְרִים קָחוּ אֶת הַמִּנְחָה הַנוֹתְרֵת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאֶכְלוּהָ מִצוֹת אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קִדְשִׁים הוּא: (יב) וּמַלִּיל מֹשֶׁה עִם

חק לישראל – פרשת שמיני ליל שישי

אָהָרֹן וְעַם אֱלֻעֶזֶר וְעַם אִיתָמָר בְּנוֹהֵי דַאֲשֵׁתָאֲרוּ סִיבֵי יַת מִנְחָתָא דַאֲשֵׁתָאֲרַת מִקְרַבְנֵיָא דִּינִי וְאֶכְלוּהּ פְּטִיר בְּסִטֵּר מִדְּבַחָא אַרְי קֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הִיא:

(ג) וְאֶכְלֹתֶם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ כִּי חֻקָּה וְחֻק בְּנֵיךָ הוּא מֵאֲשֵׁי יְהוָה כִּי כֹן צִוִּיתִי: (ג) וְאֶכְלֹתֶם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ כִּי חֻקָּה וְחֻק בְּנֵיךָ הוּא מֵאֲשֵׁי יְהוָה כִּי כֹן צִוִּיתִי: (ג) וְתִכְלוּן יְתָה בְּאַתֵּר קֹדֶשׁ אַרְי חֻלְקָה וְחֻלְק בְּנֵיךָ הִיא מִקְרַבְנֵיָא דִּינִי אַרְי כֹּן אֲתַפְקֵדִית:

(ד) וְאֵת חֲזוּה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹאכְלוּ בְּמָקוֹם טְהוֹר אֹתָהּ וּבְנֵיךָ וּבְנֵיךָ אֲתָךְ כִּי חֻקָּה וְחֻק בְּנֵיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שְׁלָמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ד) וְאֵת חֲזוּה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹאכְלוּ בְּמָקוֹם טְהוֹר אֹתָהּ וּבְנֵיךָ וּבְנֵיךָ אֲתָךְ כִּי חֻקָּה וְחֻק בְּנֵיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שְׁלָמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ד) וְיַת חֲרִיא דַאֲרַמּוּתָא וְיַת שׁוֹקָא דַאֲפְרִשׁוּתָא תִּכְלוּן בְּאַתֵּר דְּכִי אֲתָ וּבְנֵיךָ וּבְנֵיךָ עִמָּךְ אַרְי חֻלְקָה וְחֻלְק בְּנֵיךָ אֲתִיבֵבוּ מִנְכַּסֵּת קוֹדֶשִׁיא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ט) שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְחֲזוּה הַתְּנוּפָה עַל אֲשֵׁי הַחֻלְבִּים יָבִיאוּ לְהַנִּיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לָךְ וּלְבְנֵיךָ אֲתָךְ לְחֻק עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: (ט) שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְחֲזוּה הַתְּנוּפָה עַל אֲשֵׁי הַחֻלְבִּים יָבִיאוּ לְהַנִּיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לָךְ וּלְבְנֵיךָ אֲתָךְ לְחֻק עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: (ט) שׁוֹקָא דַאֲפְרִשׁוּתָא וְחֲרִיא דַאֲרַמּוּתָא עַל קַרְבְּנֵי תְרִפִּיא וְיַתוּן לַאֲרַמָּא אַרְמָא קְדָם יְיָ וְיַיְהִי לָךְ וּלְבְנֵיךָ עִמָּךְ לְקָם עֲלָם כַּמָּא דִּי פְקִיד יְיָ:

(טז) וְאֵת שְׁעִיר הַחֲטָאֵת דְּרִשׁ דְּרִשׁ מִשֶּׁה וְהִנֵּה שְׂרָף וְיִקְעַף עַל אֱלֻעֶזֶר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן הַנּוֹתֵרִם לֵאמֹר: (טז) וְאֵת שְׁעִיר הַחֲטָאֵת דְּרִשׁ דְּרִשׁ מִשֶּׁה וְהִנֵּה שְׂרָף וְיִקְעַף עַל אֱלֻעֶזֶר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן הַנּוֹתֵרִם לֵאמֹר: (טז) וְיַת צְפִירָא דְחֲטָאֵתָא מִתְּבַע תְּבַעֵי מִשֶּׁה וְהָא אֲתוּקֵד וְדָגוּ עַל אֱלֻעֶזֶר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן דַאֲשֵׁתָאֲרוּ לְמִימֵר:

(יז) מִדּוּעַ לֹא אֶכְלֹתֶם אֶת הַחֲטָאֵת בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים הוּא וְאֹתָהּ נָתַן לָכֶם לְשֵׂאת אֶת עוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה: (יז) מִדּוּעַ לֹא אֶכְלֹתֶם אֶת הַחֲטָאֵת בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים הוּא וְאֹתָהּ נָתַן לָכֶם לְשֵׂאת אֶת עוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה: (יז) מִדּוּן לֹא אֶכְלֹתוּן יַת חֲטָאֵתָא בְּאַתֵּר קֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הִיא וְיַתָּה יִהְיֶה לְכוֹן לְסַלְחָא עַל חוּבֵי כְנִשְׁתָּא לְכַפֵּרָא עֲלֵיהוֹן קְדָם יְיָ:

(יח) הֵן לֹא הוּבָא אֶת דְּמָה אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אֶכּוֹל תֹאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי: (יח) הֵן לֹא הוּבָא אֶת דְּמָה אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אֶכּוֹל תֹאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי: (יח) הָא לֹא אֲתַעַל יַת דְּמָה לְבֵית קֹדֶשָׁא גִּנְאָה מִיכַל תִּכְלוּן יְתָה בְּקֹדֶשָׁא כַּמָּא דִּי פְקִידִית:

(יט) וַיְדַבֵּר אֶהֱרֹן אֶל מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הַקְּרִיבֹנוּ אֶת חֲטָאֵתֶם וְאֵת עֲלֹתֶם לִפְנֵי יְהוָה וְתִקְרָאנָה אֹתִי כַּאֲלֶּה וְאֶכְלֹתִי חֲטָאֵת הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי יְהוָה: (יט) וַיְדַבֵּר אֶהֱרֹן אֶל מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הַקְּרִיבֹנוּ אֶת חֲטָאֵתֶם וְאֵת עֲלֹתֶם לִפְנֵי יְהוָה וְתִקְרָאנָה אֹתִי כַּאֲלֶּה וְאֶכְלֹתִי חֲטָאֵת הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי יְהוָה: (יט) וּמִלִּיל אֶהֱרֹן עִם מֹשֶׁה הָא יוֹמָא דִּין קְרִיבֹנוּ יַת חֲטָאֵתָהוֹן וְיַת עֲלֹתָהוֹן קְדָם יְיָ וְעִרְעָא יְתִי עָקוּן כַּאֲלִין וְאֶלּוּפּוֹן אֶכְלִית חֲטָאֵתָא יוֹמָא דִּין תִּתְקוּן קְדָם יְיָ:

(כ) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו: (כ) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו: (כ) וְשָׁמַע מֹשֶׁה וְשָׁפַר בְּעֵינָוָה:

(א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲלֵהֶם: (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲלֵהֶם: (א) וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אֶהֱרֹן לְמִימֵר לְהוֹן:

(ב) דְּבִרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחִיָּה אֲשֶׁר תֹאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ: (ב) דְּבִרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחִיָּה אֲשֶׁר תֹאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ: (ב) מִלִּילוּ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימֵר דָּא חִתָּא דִּי תִכְלוּן מִכָּל בְּעִירָא דִּי עַל אַרְעָא:

חק לישראל – פרשת שמיני ליל שישי

- (ג) כל מפרסת פרסה ושטעת שטע פרסת מעלת גרה בפהמה אתה תאכלו:
 (ג) כל מפרסת פרסה ושטעת שטע פרסת מעלת גרה בפהמה אתה תאכלו: (ג) כל די סדיקו פרסתא ומטלפן טלפין פרסתא מסקא פשרא בבעירא יתה תיכלון:
 (ד) אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפירסי הפרסה את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה איננו מפריס טמא הוא לכם: (ד) אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפירסי הפרסה את הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה איננו מפריס טמא הוא לכם: (ד) ברם ית דין לא תיכלון ממסקי פשרא וממסדיקי פרסתא ית גמלא ארי מסיק פשרא הוא ופרסתא לא סדיקא מסאב הוא לבון:
 (ה) ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם: (ה) ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם: (ה) וית טפזא ארי מסיק פשרא הוא ופרסתא לא סדיקא מסאב הוא לבון:
 (ו) ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא ופרסה לא הפריסה טמאה הוא לכם: (ו) ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא ופרסה לא הפריסה טמאה הוא לכם: (ו) וית ארנבא ארי מסקא פשרא היא ופרסתא לא סדיקא מסאבא היא לבון:
 (ז) ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושטע שטע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם: (ז) ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושטע שטע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם: (ז) וית חזירא ארי סדיק פרסתא הוא ומטילפן טלפין פרסתיה והוא פשרא לא פשר מסאב הוא לבון:
 (ח) מבשרם לא תאכלו ובגבולתם לא תגעו טמאים הם לכם: (ח) מבשרם לא תאכלו ובגבולתם לא תגעו טמאים הם לכם: (ח) מבשרהון לא תיכלון ובגבולתהון לא תקרבון מסאבין אגון לבון:

רש"י

- (ג) הוא אשר דבר וגו' – (זכחים קטו) היכן דבר ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (שמות כט) א"ת בכבודי אלא במכובדי א"ל משה לאהרן אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או כי או כך עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך (ת"כ וי"ד): וידם אהרן – (קס ושס) קבל שכר על שתיקתו ומה שכר קבל שנתייחד עמו הדיבור שנאמרה לו לבדו פרשת שחיי יין: בקרובי – בבחירי: ועל פני כל העם אכבד – כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא ומתעלה ומתקלם אם כן באלו כ"ש ברשעים וכן הוא אומר (תהלים סח) נורא אלהים ממקדשך אל תקרא ממקדשך אלא ממקודשך:
 (ד) 77 אהרן – עזיאל אחי עמרם היה שנא' (שמות ו) ובני קהת וגו': שאו את אחיכם וגו' – כאלם האומר לחזירו העבר את המט מלפני הכלה שלא לערצב את השמחה:
 (ה) בכתנתם – של מתים מלמד שלא נשרפו בגדיהם אלא נשמתם כמין שני חוטין של אש נכנסו לתוך חוטמיהם (סנהדרין נב ת"כ):
 (ו) אל תפרעו – אל תגדלו שער מכאן שאכל אסור בתספורת (מ"ק טו) אכל אתם אל תערצבו שמחתו של מקום: ולא תמותו – הא אם תעשו כן תמותו: ואחיכם כל בית ישראל – מכאן שצרתן של ת"ח מוטלת על הכל להתאבל בה:
 (ז) יין ושכר – (ת"כ. כריתות יג) יין דרך שכרותו: בצואכם אל אהל מועד – (תורת כהנים) אין לי אלא צואם להיכל בגשתם למזבח מנין נא' כאן ביאת אהל מועד ונאמר בקידוש ידים ורגלים ביאת אהל מועד מה להלן עשה גישת מזבח כביאת אהל מועד אף כאן עשה גישת מזבח כביאת אהל מועד:

חק לישראל – פרשת שמיני ליל שישי

(טז) שעיר החטאת – שעיר מוספי ר"ח ושלשה שעירי חטאות קרבו זו ביום שעיר עזים ושעיר נחשון ושעיר ר"ח ומכולן לא נשרף אלא זה ונחלקו בדבר חכמי ישראל (בת"כ) וי"א מפני טומאה שנגעה בו נשרף וי"א מפני אנינות נשרף לפי שהוא קדשי דורות אבל בקדשי שעה סמכו על משה שאמר להם במנחה ואכלוה מנות דרש דרש – שתי דרישות הללו מפני מה נשרף זה ומפני מה נאכלו אלו כך הוא בת"כ (ועי' זכחים קי"א הגי' לא נאכלו אלו וכן גרס הרא"ם הכא ומפני מה לא נאכלו): על אלעזר ועל איתמר – בשביל כבודו של אהרן הפך פניו כנגד הזנים וכעס: לאמר – אמר להם השיבוני על דברי:

(יז) מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש – וכי חוץ לקדש אכלו והלא שרפוה ומהו אומר במקום הקדש אלא אמר להם שמא חוץ לקלעים יראה ונפסלה: כי קדש קדשים הוא – ונפסלה זיוולא והם אמרו לו לאו אמר להם הואיל ובמקום הקדש היתה מדוע לא אכלתם אותה: ואותה נתן לכם לשאת וגו' – שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים: לשאת את עון העדה – מכאן למדנו ששעיר ר"ח היה שהוא מכפר על עון טומאת מקדש וקדשיו שחטאת שמיני וחטאת נחשון לא לכפרה באו:

(יח) הן לא הוצא וגו' – שאילו הוצא הי' לכם לשרפה כמו שנאמר (ויקרא ו) וכל חטאת אשר יוצא מדמה וגו': אבל תאכלו אתה – כד היה לכם לאכלה אע"פ שאתם אוננים: כאשר כויתו – לכם במנחה:

(יט) וידבר אהרן – אין לשון דיבור אלא לשון עז שנאמר (במדבר כא) וידבר העם וגו'. אפשר משה קצף על אלעזר ועל איתמר ואהרן מדבר הא ידעת שלא היתה אלא מדרך כבוד אמרו אינו דין שיהא אבינו יושב ואנו מדברים לפניו ואינו דין שיהא תלמיד משיב את רבו יכול מפני שלא היה באלעזר להשיב ת"ל (שם לא) ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הכבא וגו' הרי כשרכה דבר לפני משה ולפני הנשיאים זו מנאתי בספרי של פנים שני: הן

(י) ולהבדיל – כדי שתדילו בין עבודה קדושה למחוללת הא למדת שאם עבד עבודתו פסולה (זכחים יז ת"כ):

(יא) ולהורת – למד שאסור שיכור בהוראה (ת"כ) יכול יהא חייב מיתה ת"ל אתה ובניך אתך ולא תמותו (במדבר יח) כהנים בעבודתם במיתה ואין חכמים בהוראתם במיתה:

(יב) הנותרים – מן המיתה מלמד שאף עליהם נקנסה מיתה על עון העגל הוא שנאמר (דברים ט) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו ואין השמדה אלא כלוי זנים שנא' (עמוס ז) ואשמיד פרוי ממעל ותפלתו של משה בטלה מחנה שנא' (דברים ט) ותתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא: קחו את המנחה – אע"פ שאתם אוננים וקדשים אסורים לאונן: את המנחה – זו מנחת שמיני ומנחת נחשון: ואכלוה מנות – מה ת"ל לפי שהיא מנחת כבור ומנחת שעה ואין כיוולא בה לדורות הולך לפי זה דין שאר מנחות:

(יג) וחק בניך – אין לבנות חק בקדשים: כי כן כויתו – באנינות יאכלוה (ת"כ זכחים קא): (יד) ואת חזה התנופה – של שלמי כבור: תאכלו במקום טהור – וכי את הראשונים אכלו במקום טמא אלא הראשונים שהם קדשי קדשים הוזקו אכילתם במקום קדוש אבל אלו אין כריכים תוך הקלעים אבל כריכים הם להאכל תוך מחנה ישראל שהוא טהור מליכנס שם מאורעים (שם נה) מכאן שקדשים קלים נאכלין בכל העיר: אתה ובניך ובנותיך – (ת"כ) אתה ובניך בחלק אבל בנותיך לא בחלק אלא אם תחנו להם מתנות רשאות הן לאכול בחזה ושוק או אינו אלא אף הבנות בחלק ת"ל כי חקד וחק בניך נתנו חק לבנים ואין חק לבנות:

(טו) שוק התרומה וחזה התנופה – לשון אשר הונף ואשר הורם. תנופה מולך ומביא תרומה מעלה ומוריד. ולמה חלקן הכ' תרומה בשוק ותנופה בחזה. לא ידענו. ששניהם בהרמה והנפה: על אשי החלבים – מכאן שהחלבים למטה בשעת תנופה וישוב המקראות שלא יכחישו זה את זה כבר פירשתי שלשתן באו את אהרן:

חק לישראל – פרשת שמיני ליל שישי

וכן בעוף ואת אלה תשקלו מן העוף. וכן בשרצים וזה לכם הטמא: זאת החיה מכל הבהמה – (חולין ע"א) מלמד שהבהמה בכלל חיה:

(ג) מפרסת – כתרגומו סדיקא: פרסה – פלאנט"ה בלע"ז: ושסעת שסע – שמוזדלת מלמעלה ומלמטה בשתי כפרנין כתרגומו ומטלפא טלפין שיט שפרסותיו סדוקות מלמעלה ואינן שסועות ומוזדלות לגמרי שמלמטה מחוברות (חולין ע"א): מעלת גרה – מעלה ומקיאיה האוכל ממעיה ומחזרת אותה לתוך פיה לכתשו ולטחנו הדק: גרה – כך שמו ויתכן להיות מגזרת מים הנגרים (ש"ב יד) שהוא נגרר אחר הפה ותרגומו פשרא שעי"י הגרה האוכל נפטר ונמוח: בבהמה – תיבה זו יתירה היא לדרשה להתיר את השליל הנמאל במעי אמו (ת"כ. שם פד): אותה תאכלו – ולא בהמה טמאה והלא באזהרה היא אלא לעבור עליה בעשה ולא תעשה (זבחים לד):

(ח) מבשרם לא תאכלו – אין לי אלא אלו שאר בהמה טמאה שאין לה שום סימן טהרה מנין אמרת קל וחומר ומה אלו שיט בהן קאת סימני טהרה אסורות וכו' (כל הענין בת"כ): מבשרם – על בשרם באזהרה ולא על עצמות וגידין וקרנים וטלפים: ובנבלתם לא תגעו – יכול יהו ישראל מזהרים על מגע נבלת תלמוד לומר אמור אל הכהנים וגו' (ויקרא כ"א) כהנים מזהרין ואין ישראל מזהרין קל וחומר מעתה ומה טומאת המת חמורה לא הזהיר בה אלא כהנים טומאת נבלת קלה לא כ"ש ומה ת"ל לא תגעו ברגל (ר"ה יז) זהו שאמרו חייב אדם לטהר עצמו ברגל:

היום הקריבו – מהו אומר (זבחים ק"א) אלא אמר להם משה שמא זרקתם דמה אוננים שהאונן שעבד חילל אמר לו אהרן וכי הם הקריבו שהם הדיוטות אני הקרבתי שאני כהן גדול ומקריב אונן: ותקראנה אותי כאלה – אפי' לא היו המתים בני אלא שאר קרובים שאני חייב להיות אונן עליהם כאלו כגון כל האמורים בפרשת כהנים שהכהן מטמא להם: ואכלתי חטאת – ואם אכלתי הייטב וגו': היום – (שם) אצל אנינות לילה מותר שאין אונן אלא יום קבורה: הייטב בעיני ה' – אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות:

(כ) וייטב בעיניו – (ת"כ) הודה ולא בוש לומר לא שמעתי:

(א) אל משה ואל אהרן – כז למשה אמר שיאמר לאהרן: לאמר אליהם – אמר שיאמר לאלעזר ולאיתמר או אינו אלא לאמר לישראל כשהוא אומר דברו אל בני ישראל הרי דבור אמור לישראל הא מה אני מקיים לאמר אליהם לבניו לאלעזר ולאיתמר:

(ב) דברו אל בני ישראל – את כולם השווה להיות שלוחים בדבור זה לפי שהשוו בדמימה וקבלו עליהם גזירת המקום באהבה: זאת החיה – לשון חיים לפי שישראל דבוקים במקום וראויין להיות חיים לפיכך הבדילים מן הטומאה וגזר עליהם מות ולאומוות העולם לא אסר כלום משל לרופא שנכנס לבקר את החולה וכו' כדאי' במדרש רבי תנחומא: זאת החיה – (ת"כ. חולין כ"ט) מלמד שהיה משה אוחז בחיה ומראה אותה לישראל זאת תאכלו וזאת לא תאכלו: את זה תאכלו וגו' – אף בשרצי המים אחז מכל מין ומין והראה להם.

לע"נ

אב חיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאלי בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.